

© Lex Van Lieshout

Eindelijk zijn de knopen doorgehakt: dit verandert er voor jouw pensioen

De regering heeft de pensioenhervorming definitief afgeklopt. Alle teksten moeten wel nog verder in het parlement worden besproken. Maar de belangrijkste veranderingen zijn alvast duidelijk. Wat betekenen die voor jou?

03:00

Ik wil vervroegd met pensioen: wat nu?

Je moet meer dagen gewerkt hebben, maar je krijgt er vijf cadeau

Voor wie vervroegd met pensioen gaat, gelden nog steeds dezelfde leeftijdsvoorwaarden. Dat betekent dat je nog steeds vanaf 60 jaar met pensioen kan gaan, mits je 44 gewerkte jaren hebt (op 61 jaar worden dat 43 jaren, en zo verder tot 65 jaar en 42 gewerkte jaren). Wat wel verandert, is het minimaal aantal gewerkte dagen per jaar. Tot nog toe

volstonden 104 dagen om van een gewerkt jaar te spreken. Vanaf 2027 wordt dat minimaal 156 dagen.

Daarbij wel twee nuances. Voor het eerste loopbaanjaar volstaan wel nog steeds 104 dagen, aangezien de meeste mensen de schoolbanken in de zomer verlaten en dus pas halfweg het jaar aan hun eerste job beginnen. Die eerste ervaring zou dan wel al als volledig jaar kunnen meetellen – als dat minstens 104 dagen zijn, tenminste.

De tweede nuance is dat er een ‘pot’ komt met 5 pechdagen. Wie in sommige jaren net niet aan de lat van 156 dagen komt, kan die vijf dagen inzetten. Wie bijvoorbeeld in één jaar ‘maar’ 152 gewerkte dagen heeft, kan dat aanvullen met vier dagen uit die pot, en zo toch aan een volledig jaar komen. Daarnaast laat de regering onderzoeken of er nog extra maatregelen moeten komen voor deeltijdse werknemers met glijdende uurroosters. Zij vallen door ‘kalendereffecten’ soms ongewild uit de boot, bijvoorbeeld omdat sommige feestdagen op hun vrije dagen vallen.

Financiële ‘straf’ wordt groter

Wie vervroegd met pensioen gaat, krijgt sowieso al een lagere uitkering. Vanaf volgend jaar komt daar nog een extra financiële straf bij in de vorm van de pensioenmalus. Het principe is dat je per jaar dat je vroeger stopt met werken, vijf procent van je uitkering moet inleveren. Wie bijvoorbeeld op 63 jaar stopt wanneer de wettelijke pensioenleeftijd 66 jaar is, verliest op die manier 15 procent (3 x 5 procent) van zijn uitkering.

Er is wel een belangrijke maar. De pensioenmalus geldt niet voor wie in zijn loopbaan voldoende gewerkte dagen heeft. Het minimum ligt op 35 loopbaanjaren van telkens minstens 156 effectief gewerkte dagen, met over de hele loopbaan ook nog eens minstens 7.020 gewerkte dagen. De voorbije maanden was er nog veel debat over de zogenaamde gelijkgestelde periodes: wat telt al dan niet mee als gewerkte dagen? Uiteindelijk tellen mee: dagen van ziekte en invaliditeit, zorgverlof, moederschapsrust, vaderschapsverlof, militaire dienst en tijdelijke werkloosheid. Wat er niet onder valt: de ‘gewone’ werkloosheid en de landingsbanen. Net als bij het vervroegd pensioen geldt ook hier een ‘pot’ van vijf pechdagen, die je kan inzetten om aan de 156 dagen te komen.

Hoe groot is je pensioenmalus?

Je pensioenleeftijd | **Je pensioenmalus**

Hoeveel procent van je uitkering verlies je per jaar dat je voor je pensioenleeftijd stopt met werken?

- voor 1960 — **0%**
- 1960
- 1961
- 1962
- 1963 — tot **66 jaar** werken — **-2%** per jaar
- 1964
- 1965

- 1966
- 1967
- 1968
- 1969
- 1970 — tot **67 jaar** werken — **-4%** per jaar
- 1971
- 1972
- 1973
- 1974
- 1975
- na 1975 — **-5%** per jaar

Daarnaast komt er een overgangsperiode. De 5 procent-regel geldt enkel voor wie geboren is vanaf 1975. Wie tussen 1961 en ’65 is geboren, verliest 2 procent per jaar vervroegd pensioen. Voor de geboortejaren van 1966 tot 1974 is dat 4 procent.

Invloed van pensioenmalus op een pensioen van €2.000*

Lukas (°1963) gaat met pensioen op 63 jaar3 jaar vroeger dan de wettelijke pensioenleeftijd van 66 jaar

Greet (°1970) gaat met pensioen op 63 jaar4 jaar vroeger dan de wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar

Raf (°1980) gaat met pensioen op 63 jaar4 jaar vroeger dan de wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar

**en je voldoet niet aan de loopbaanvoorwaarden om aan de pensioenmalus te ontsnappen*

Er is ook goed nieuws voor wie ‘lange loopbaan’ had

Er is goed nieuws voor wie op zijn 18 jaar is beginnen te werken. Na zo’n ‘lange loopbaan’ kan je vanaf volgend jaar vanaf 60 jaar met pensioen. Voorwaarde is wel dat je 42 jaar hebt gewerkt en dat je elk jaar ook minstens 234 effectief gewerkte dagen hebt – meer dus dan de 156 dagen voor het gewoon vervroegd pensioen. Hier gelden ook minder gelijkgestelde periodes. Enkel tijdelijke werkloosheid, moederschapsrust en legerdienst tellen mee. Het ziet ernaar uit dat hier het eerste loopbaanjaar ook minstens 234 dagen moet tellen, en geen 104 zoals bij het ‘gewoon’ vervroegd pensioen. Al zal dat in de parlementaire debatten ongetwijfeld nog aan bod komen.

Ik ben ambtenaar: wat nu?

Je moet langer werken

De vervroegde pensioenleeftijd bij de spoorwegen (55 jaar) en het leger (56 jaar) dooft uit. In het geval van de spoorwegen stijgt de leeftijd geleidelijk tot 2038. Vanaf dan geldt de pensioenleeftijd van 67 jaar, zoals voor alle andere beroepen. Bij defensie stijgt de pensioenleeftijd geleidelijk volgens geboortejaar. Vanaf het geboortejaar 1981 geldt ook daar de wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar.

Voor ambtenaren in het algemeen verdwijnt het hele systeem van de zogenaamde voordelige tantièmes (loopbaanbreuk) en de verhogingscoëfficiënt. Een complex systeem dat erop neerkomt dat een gewerkt jaar voor ambtenaren in hun pensioenopbouw voor meer dan een jaar meetelt. Er blijft wel nog een voordeel voor onderwijspersoneel

(behalve hoger onderwijs), politie en brandweer en voor zogenaamde actieve diensten zoals postbodes, douaniers, loodsen en luchtverkeersleiders. Hun verhogingscoëfficiënt wordt niet afgebouwd tot 1, zoals bij andere ambtenaren, maar tot 1,025 (vanaf 2031). In hun pensioenopbouw blijft 1 jaar met andere woorden nog steeds gelijk aan 1 jaar en 9 dagen.

Niet meer alleen op basis van de laatste 10 jaar

In tegenstelling tot werknemers wordt voor ambtenaren het pensioenbedrag niet op basis van de volledige loopbaan berekend, maar wel op basis van de 'referentiewedde' van de laatste tien jaar. Omdat het loon in die periode (normaal gezien) het hoogst is, leidt dat ook tot een hogere pensioenuitkering. Vanaf volgend jaar wordt dat geleidelijk gelijkgeschakeld. Vanaf dan wordt er jaarlijks één jaar toegevoegd, tot ook ambtenaren een volledige loopbaan van 45 jaar als basis hebben. Vanaf het geboortejaar 1997 zou die gelijkschakeling helemaal van kracht moeten zijn.

Daarnaast wordt ook de zogenaamde perequatie afgeschaft. Daardoor zullen de ambtenarenpensioenen niet langer meestijgen met loonsverhogingen in de sector waar ze vroeger werkten. Die perequatie bestaat nu enkel voor ambtenaren.

Ik heb te weinig gewerkt: wat nu?

In alle aspecten van de pensioenhervorming wordt de band tussen werken en pensioen versterkt. Het meest ingrijpend is de zogenaamde 'cap' op de gelijkgestelde periodes – de niet-gewerkte dagen die toch meetellen als gewerkt. Vanaf 2031 zullen die voor iedereen maar maximaal 20 procent meetellen, net zoals dat nu al voor de ambtenaren het geval is. Als overgangsperiode geldt vanaf volgend jaar al een 'cap' van 40 procent.

Vooral wie lange periodes van zowel tijdelijke als gewone werkloosheid heeft, zal dit voelen. Als dat meer dan 20 procent van je loopbaan uitmaakt, dan verlies je door deze nieuwe maatregel. Een aantal andere gelijkgestelde periodes zijn uitgesloten van deze 'cap': ziekte, zorgverlof, dienstplicht en de inkomensgarantie-uitkering. Dat laatste is een aanvulling op deeltijdse, slecht betaalde banen.

Ik wil langer werken: wat nu?

Er is niet enkel een pensioenmalus, maar ook een pensioenbonus. Wie langer werkt dan de wettelijke pensioenleeftijd, zal daar een beloning voor krijgen. Net als de malus wordt dat geleidelijk opgebouwd. Wie geboren is

voor 1962 krijgt 2 procent extra per bijkomend gewerkt jaar. Tussen 1963 en 1972 wordt dat 4 procent en vanaf geboortejaar 1973 is dat 5 procent.

Voor de pensioenbonus gelden dezelfde loopbaanvoorwaarden als voor de malus. Zo moet je minimaal 35 loopbaanjaren hebben van minstens 156 gewerkte dagen en minstens 7.020 dagen in het totaal.

Hoe groot is je pensioenbonus?

Je pensioenleeftijd

Je pensioenbonus

Hoeveel procent van je uitkering krijg je extra per jaar dat je na je pensioen-leeftijd blijft doorwerken?

voor 1960

1960

1961

1962

tot **66 jaar** werken

+2% per jaar

1963

1964

1965

1966

1967

1968

1969

1970

1971

1972

tot **67 jaar** werken

+4% per jaar

1973

1974

1975

na 1975

+5% per jaar

Deze pensioenbonus vervangt de pensioenbonus die de vorige regering in 2024 heeft ingevoerd. Wie in dat systeem langer heeft gewerkt, behoudt zijn rechten.

Invloed van pensioenbonus op een pensioen van €2.000*

Lieven (°1962) gaat met pensioen op 69 jaar3 jaar later dan de wettelijke pensioenleeftijd van 66 jaar

Hilde (°1970) gaat met pensioen op 69 jaar2 jaar later dan de wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar

Tom (°1980) gaat met pensioen op 70 jaar3 jaar later dan de wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar

**en je voldoet aan de loopbaanvoorwaarden om aanspraak te maken op de pensioenbonus*

Correctie

In een eerste versie van dit artikel stond dat 1 jaar van de pensioenopbouw voor onderwijspersoneel (behalve hoger onderwijs), politie en brandweer en voor zogenaamde actieve diensten zoals postbodes, douaniers, loodsen en luchtverkeersleiders gelijk zal staan aan 1 jaar en drie maanden. Dat moet 1 jaar en 9 dagen zijn.